

การสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหาร
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น *
Political Communication for Local Development of
Administrators of local Administrative Organization
in Khon Kaen Province

สุรพล พรหมกุล

Suraphon Promgun

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Khon Kaen Campus

Email: promgun@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยเงื่อนไขที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น 3) เพื่อวิเคราะห์การนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี คือการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ วิเคราะห์ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

* ได้รับบทความ: 26 พฤษภาคม 2566; แก้ไขบทความ: 4 สิงหาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 10 สิงหาคม 2566

ผลการวิจัย พบว่า

1) คณะผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสื่อสาร สื่อที่ใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อพื้นบ้าน สื่อดิจิทัล ปัญหาอุปสรรคพบว่า การสื่อสารในบางเรื่องมีวิธีการถ่ายทอดและการนำเสนอที่ไม่เหมาะสม เนื้อหาสารขาดการจัดลำดับที่ดี ขาดต่อความเข้าใจ การใช้ช่องทางสื่อสารไม่เหมาะสมกับสารที่ต้องการนำเสนอ ผู้รับสารขาดความรู้และขาดความพร้อมในสารที่จะรับ ปัจจัยเงื่อนไขที่มีผลต่อการสื่อสารคือทัศนคติ ทักษะในการสื่อสาร ความรู้ สถานภาพทางสังคม ปัจจัยของสาร ปัจจัยของสื่อ

2) ผลการพัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่น พบว่า รูปแบบมี 4 องค์ประกอบ คือ 2.1) ผู้ส่งสาร มี 3 องค์ประกอบหลัก มี 14 องค์ประกอบย่อย 2.2) สาร มี 6 องค์ประกอบหลัก มี 12 องค์ประกอบย่อย 2.3) ช่องทางสื่อสาร มี 5 องค์ประกอบหลัก มี 16 องค์ประกอบย่อย 2.4) ผู้รับสาร มี 5 องค์ประกอบหลัก มี 12 องค์ประกอบย่อย ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ในระดับมากที่สุด

3) ผลการวิเคราะห์การนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มเป้าหมาย พบว่า คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มเป้าหมายเมื่อได้รับการพัฒนาตามรูปแบบแล้วมีระดับค่าเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการพัฒนา

คำสำคัญ: การสื่อสารทางการเมือง; พัฒนาท้องถิ่น; ผู้บริหารท้องถิ่น; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research aimed: 1) to study political communication for the local development of administrators of local administrative organizations in Khon Kaen Province 2) to develop the model of political communication for local development of administrators of local administrative organizations in Khon Kaen Province 3) to analyze the use of the model for the development of administrators of local administrative organizations in Khon Kaen Province. This research was

mixed method research between qualitative research and action research. The data analyzed by content and inductive analysis. Analyze suitability, possibility, usefulness of the model using the mean and standard deviation. Analysis of the use of the model for the development using mean and standard deviation.

The research results were as follows:

1) The administrators opportunity opened for population to participant in communication. The media of local development consisted mass media, personnel media, folk media and digital media. The problem it was found that some communication had broadcasting and presentation method not suitable. The message without good sequencing and difficult to understanding. The using channel is not suitable with message want to present. Receiver lacks knowledge and readiness in receiving the message. The conditional factors affecting to communication were attitudes, communication skill, knowledge, social status, message factor, media factor.

2) The development Results of the model of political communication for local development found that there are 4 elements in the model: (1) the sender has 3 main elements, 14 sub-elements, (2) the message has 6 main elements, 12 sub-elements, (3) channels has 5 main elements, 16 sub-elements, (4) the receiver has 3 main elements with 12 sub-components. The model evaluation result was found that the model was appropriate and has a possibility and usefulness at the highest level.

3) The evaluation results of the use of the model in development found that the target group local administrators had a significantly higher mean after development than before.

Keywords: political communication; local development; local administrators;
local administrative organization

1. บทนำ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยกับการสื่อสารกับการเมืองมีความเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิด การสื่อสารเป็นพื้นฐานของศาสตร์สาขาต่าง ๆ ส่วนการเมืองเป็นเรื่องของการใช้และการควบคุมอำนาจแนวคิดทางการเมืองผูกพันอยู่กับการสื่อสารจนแยกกันไม่ออก บุคคล สถาบัน หรือประเทศหนึ่งไม่สามารถมีอำนาจหรืออิทธิพลเหนือบุคคล สถาบัน หรือประเทศอื่นได้ถ้าไม่ใช้การสื่อสาร การสื่อสารเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่การกระทำทางการเมือง กล่าวคือ ชีวิตและสังคมจะเป็นไปอย่างไรขึ้นอยู่กับความสามารถของประชาชนในการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกันหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การสื่อสารเป็นเครื่องมือสนับสนุน หรือเรียกร่องทางการเมืองนั่นเอง (พิชิต ทนงค์, 2550) การสื่อสารทางการเมืองคือกระบวนการสื่อสารที่มีองค์ประกอบ 3 ฝ่าย ได้แก่ กลุ่มองค์กรทางการเมือง สื่อมวลชน และประชาชน โดยที่กลุ่มองค์กรทางการเมืองมีความต้องการสื่อสารผ่านสื่อมวลชนไปยังประชาชน สื่อมวลชนก็ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการเผยแพร่ข่าวสารนั้นภายใต้มุมมองจุดยืนและอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งเป็นสิ่งที่ประชาชนผู้รับสารจะใช้พิจารณาญาณในการพิจารณาและขณะเดียวกันประชาชนก็อาจจะส่งข้อมูลข่าวสารที่ตนเองได้รับไปยังกลุ่มองค์กรทางการเมืองเพื่อสนองแนวทางการแก้ไขเพื่อเรียกร่องตลอดจนการต่อต้าน โดยผ่านไปยังสื่อมวลชน ซึ่งอาจเป็นจดหมายร้องเรียนต่าง ๆ หรือผ่านทางกรรมาธิการในประเด็นที่มีหลาย ๆ หน่วยงานจัดทำขึ้น และการวิพากษ์วิจารณ์ผ่านสื่อใหม่ ๆ อย่าง Facebook และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

นอกจากนั้นในกระบวนการสื่อสารทางการเมืองนี้ สื่อมวลชนนอกจากจะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของทั้ง 2 กลุ่มแล้ว ยังสามารถแสดงบทบาทเป็นผู้ส่งสารได้อีกด้วย โดยวิธีการนำเสนอการแสดงความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ และบทวิเคราะห์ผ่านคอลัมน์ต่าง ๆ รวมทั้งในเนื้อหาภายในของข่าวที่มีการกลั่นกรองในการนำเสนอว่าจะจะเป็นข่าวใหญ่ ข่าวย่อย หรืออาจไม่นำเสนอเลยก็เป็นได้ทั้งหมดที่กล่าวมานี้จึงเป็นแนวคิดการสื่อสารทางการเมืองที่กำลังเข้ามามีบทบาทในสังคมปัจจุบัน (ชนินทร ม้าทอง, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับเสถียร เขยประทับ (2551) ที่กล่าวว่า การสื่อสารทางการเมือง คือ การสื่อสารที่มีเป้าหมายเกี่ยวกับการเมืองซึ่งหมายรวมถึง 1) การสื่อสารทุกรูปแบบที่ดำเนินการโดยนักการเมืองและผู้ปฏิบัติการด้านการเมืองอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะบรรลุเป้าหมายที่กำหนด 2) การสื่อสารที่ส่งไปยังผู้ปฏิบัติการด้านการเมืองเหล่านั้นโดยบุคคลที่ไม่ใช่นักการเมือง เช่น ผู้มีสิทธิออกเสียง

เลือกตั้ง หรือนักข่าวของสื่อมวลชน 3. การสื่อสารเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติการด้านการเมืองและกิจกรรมของบุคคลเหล่านั้น ดังที่ปรากฏในรายงานข่าว บทบรรณาธิการ บทความหรือในรูปแบบอื่น ๆ ของการอภิปราย พูดคุยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองโดยสื่อต่าง ๆ ดังที่ชูศักดิ์ ชูช่วย (2553) ได้กล่าวว่า ผู้นำท้องถิ่นเป็นบุคคลกลุ่มหนึ่งที่จะเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นจะพัฒนาไปไกลและบรรลุเป้าหมายเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับว่าได้ใช้การสื่อสารช่วยขับเคลื่อนมากน้อยเพียงใด ในขณะที่กฤษรา กฤตวรกาญจน์ (2522) ได้กล่าวว่า การพัฒนากับการสื่อสารมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด กล่าวคือยุทธวิธีการสื่อสารเพื่อการพัฒนาหมายถึงการตัดสินใจ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมสื่อสารหรือการที่จะนำการสื่อสารไปใช้ในการพัฒนาให้ตรงตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นทั้งแง่เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต (เกษตรดา สิทธิสันติกุล, ปณณพร ไพบูลวัฒน์กิจ, และกิงกาญจน์ เจริญกุล, 2562) โดยที่เสถียร เขยประทับ (2538) ได้ให้ทัศนะว่า การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาอย่างแท้จริงนั้นควรให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการสื่อสาร ประชาชนต้องเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งในฐานะผู้รับสารและผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนและผลิตเนื้อหาของสื่อ ควรมีลักษณะที่ผู้รับสารสามารถควบคุมกระบวนการสื่อสารได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และผู้ส่งสารสามารถควบคุมกระบวนการสื่อสารได้น้อยลง ในปัจจุบันผู้ทำหน้าที่ส่งสารคือ ผู้กำหนดกิจกรรมสื่อสารว่าจะเกิดขึ้นที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และความถี่เป็นอย่างไร อีกทั้งต้องเป็นการผลิตในท้องถิ่น ปัจจัยที่สำคัญของการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคือ เนื้อหาของสื่อควรได้รับการจัดทำขึ้นในท้องถิ่น

ส่วนพฤติกรรมสื่อสารทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดขอนแก่นนั้นมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน เนื่องจากเป็นเมืองศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยความที่เป็นจังหวัดใหญ่และมีประชากรจำนวนมาก มีการแข่งขันทางการเมืองสูง กลุ่มการเมืองจึงให้ความสำคัญกับพื้นที่นี้ทั้งการเมืองระดับชาติและการเมืองระดับท้องถิ่น ประกอบกับมีความโดดเด่นในการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ทางการเมืองอย่างหลากหลายทำให้เกิดสารสนเทศทางการเมืองแพร่กระจายสู่ประชาชนในรูปแบบที่หลากหลาย โดยที่วราพร ชมศรี พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดขอนแก่น มีการรับรู้การสื่อสารทางการเมืองจากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด โดยใช้เวลามากกว่าวันละ 6 ชั่วโมงต่อวันในการสื่อสารทางการเมือง รับสารสนเทศทางการเมืองเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมือง เช่น การจัดตั้งพรรคการเมือง การเลือกตั้ง การเสนอนโยบายในช่วงการเลือกตั้งหาเสียงอยู่ในระดับมาก

โดยวัตถุประสงค์ที่รับสารสนเทศทางการเมืองเพราะต้องการเป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ในระดับมาก รวมถึงประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้เท่าทันสื่อทางการเมืองด้านความรู้ความเข้าใจองค์กรสื่อและความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสารสนเทศทางการเมืองในระดับปานกลาง มีความรู้ความเข้าใจผลกระทบของสื่อในระดับมาก (วราพร ชมศรี และ กันยารัตน์ แก้วเชียร, 2018) จังหวัดขอนแก่นที่ผ่านมานั้นถึงแม้จะมีสื่อมวลชนครบทุกประเภททั้งวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แม้กระทั่งสื่อออนไลน์ ได้นำเสนอข้อมูลข่าวสารและรายงานสถานการณ์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีทั้งข่าวดีและไม่ดี โดยหลายครั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมองว่าการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในพื้นที่ มีหลายข่าวที่ไม่สร้างสรรค์ และไม่ได้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่น แต่กลับสร้างภาพลักษณ์ที่เสียหาย นำไปสู่ความขัดแย้ง สร้างความแตกแยกให้กับประชาชนในพื้นที่ (สุมาลี สุวรรณกร, 2559)

นอกจากนั้น ยังพบว่า การสื่อสารทางการเมืองในจังหวัดขอนแก่นมีลักษณะการใช้ช่องทางในการโฆษณาผลงานและภาพลักษณ์ทำลายฝ่ายตรงข้าม ประชาชนใช้การสื่อสารไม่มีความเป็นกลางในการนำเสนอข่าวสาร ในยุคที่การสื่อสารมีความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์และมีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยให้การสื่อสารของประชาชนมีการแพร่กระจายไปได้อย่างรวดเร็ว แต่ข่าวสารบางชนิดที่ถูกเผยแพร่กลับเป็นข่าวที่ถูกตัดแต่งขึ้นหรือมีการสร้างข่าวปลอม เพื่อชี้นำและชักจูงใจประชาชนให้เกิดการคล้อยตามไปกับแหล่งข่าวนั้น ๆ (พระมหาปรัชญ์ นภภูริสิริ, 2565) ในขณะที่เดียวกันการสื่อสารของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกล่าวได้ว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นมาตลอด เพราะคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือตัวแทนของประชาชนที่ได้รับเลือกตั้งให้เข้าไปบริหารงบประมาณ โครงการ ตามกฎหมายกำหนด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจึงเป็นอีกหนึ่งองค์กรที่ต้องใช้การสื่อสารทั้งภายในและภายนอก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้นำทางการเมืองในระดับประชาชนไทยมีความจำเป็นอย่างหนึ่งที่จะต้องมีความเชี่ยวชาญในการสื่อสารเป็นอย่างมาก ยิ่งเป็นการเมืองระดับท้องถิ่นนั้นยิ่งมีความจำเป็นที่จะต้องสื่อสารอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนเกิดการรับรู้เกี่ยวกับเรื่องราว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของนโยบายในการพัฒนา การประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน การสร้างความเชื่อมั่นหรือความน่าเชื่อถือ (โกวิทย์ พวงงาม, 2551)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งถือว่าการสื่อสารในปัจจุบันจะต้องมีความผูกพันกันระหว่างผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชน

กล่าวคือให้อยู่ในระนาบเดียวกันลดความเป็นสถาบันของรัฐลงแล้วแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน อันจะทำให้เกิดการสื่อสารสองทางระหว่างคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนอย่างสันติ เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกันนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมคือ ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผลด้วยกันให้ความสำคัญกับประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของพื้นที่ที่ต้องการสื่อสารข้อมูลให้ตรงประเด็นซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยเงื่อนไขที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น” เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี คือการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งมีรายละเอียดเพื่อให้การวิจัยบรรลุผลสำเร็จ ดังนี้

1. **ด้านประชากร/และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ** ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกเทศมนตรี รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในช่วงปี พ.ศ.2564-2565 (สำนักงาน

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2564; สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2565) และนอกจากนั้นจะต้องมีคุณสมบัติคือ เป็นผู้ที่เข้าใจกระบวนการพัฒนา กระบวนการสื่อสาร มีทักษะและเทคนิคในการสื่อสาร มีความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการพัฒนา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) 2) แบบสนทนากลุ่มเฉพาะ (focus group) 3) แบบสอบถาม (Questionnaire) มีวิธีในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือคือ นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างเสร็จแล้วคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และแบบสนทนากลุ่มเฉพาะ (focus group) ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) แล้วทำการปรับปรุงและแก้ไขข้อความตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ส่วนแบบสอบถามการวิจัยตรวจสอบด้วยการส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเกี่ยวกับโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม แล้วทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ซึ่งมีผลปรากฏดังนี้

2.1 แบบสอบถามความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

2.2 แบบสอบถามประเมินก่อนและหลังการพัฒนาแบบการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

2.3 แบบสอบถามประเมินก่อนและหลังการใช้ไลน์ OA (Official Account) ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วไปจัดพิมพ์และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การสร้างรูปแบบการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น มีวิธีดำเนินการคือ 1) ศึกษาองค์ประกอบ 2) การสร้างรูปแบบ 3) การประเมินรูปแบบ

4. การนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนา ในการวิจัยครั้งนี้ ได้นำรูปแบบไปใช้กับคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้ 1) ขั้นตอนเตรียมการ คือ การประชุมเตรียมความพร้อม และคัดเลือกสถานที่ที่จะทำการพัฒนา 1 พื้นที่ตลอดถึงการจัดทำเอกสารเพื่อแจกให้กับผู้เข้ารับการพัฒนา 2) ขั้นตอนติดต่อประสานงานกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ทำหนังสือถึงหน่วยงานที่จะไปจัดกิจกรรมการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนา และเข้าพบหัวหน้าหน่วยงานเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจในรายละเอียดของกิจกรรม 3) ขั้นตอนพัฒนา คือ การจัดกิจกรรมกับกลุ่มเป้าหมายที่ได้คัดเลือกไว้ 4) ขั้นตอนประเมินหลังการพัฒนาตามรูปแบบการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหา (Content analysis) เอกสารที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา งานวิจัย 2) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มเฉพาะ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยการตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์ และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ 3) วิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบ การประเมินผล การพัฒนาตามรูปแบบโดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

4. สรุปผลการวิจัย

1. สภาพ ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยเงื่อนไขที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

1.1 สภาพการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่นมีกระบวนการสื่อสารด้วยการส่งผ่านข้อมูล การแลกเปลี่ยนความคิดที่บุคคลสองฝ่ายแบ่งปันความหมายให้กันและกันได้ทราบ เพื่อให้มีความคิดตรงกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีสภาพเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกันเพื่อนำส่งข้อมูลอย่างเป็นระบบ 4 ประการคือ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ และผู้รับสาร 2) ลักษณะการสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย (2.1) เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสื่อสาร (2.2) มีการผลิตสื่อในท้องถิ่น (2.3) ทำการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (2.4) มีการสื่อสารตามนโยบาย กล่าวคือ การสื่อสารจากบนลงล่าง การสื่อสารจากล่างขึ้นบน การสื่อสาร

ตามแนวนอน 3) ประเภทของสื่อที่ใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย (3.1) สื่อมวลชน (3.2) สื่อบุคคล (3.3) สื่อพื้นบ้าน (3.4) สื่อดิจิทัล กล่าวคือ เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก ไลน์

1.2 ปัญหาอุปสรรคการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) ผู้ส่งสาร (Sender) มีปัญหาอุปสรรคในการสื่อสารคือ (1.1) คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจและข้อมูลเกี่ยวกับสารที่ต้องการจะสื่อ (1.2) การสื่อสารในบางเรื่องมีวิธีการถ่ายทอดและการนำเสนอที่ไม่เหมาะสม (1.3) มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการส่งสาร (1.4) คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความพร้อมในการส่งสาร (1.5) คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความบกพร่องในการวิเคราะห์ผู้รับสาร 2) เนื้อหาของสาร (Message) พบปัญหาคือ (2.1) สารไม่เหมาะสมกับผู้รับสาร อาจยากหรือง่ายเกินไป (2.2) สารขาดการจัดลำดับที่ดี สลับซับซ้อน (2.3) สารมีรูปแบบแปลกใหม่ยากต่อความเข้าใจ (2.4) สารที่ใช้ภาษาคลุ่มเครือ ขาดความชัดเจน 3) ช่องทางการสื่อสาร (Channel) พบปัญหาคือ (3.1) การใช้ช่องทางสื่อสารไม่เหมาะสมกับสารที่ต้องการนำเสนอ เช่น เมื่อมีเหตุด่วน เหตุร้ายที่เกิดขึ้นในชุมชนควรใช้หอกระจายเพื่อประกาศให้รับทราบทันที ไม่ควรแจ้งในไลน์กลุ่มอย่างเดียวเพราะบางคนเปิดอ่านช้ากว่าจะทราบข่าวก็ทำให้ผ่านเหตุการณ์สำคัญนั้นไป (3.2) การใช้ช่องทางสื่อสารไม่มีประสิทธิภาพ เช่น ชุมชนมีช่องทางสื่อสารสำหรับร้องเรียน ร้องทุกข์คือไลน์กลุ่ม แทนที่จะเอาไว้ติดต่องานอย่างเดียวแต่กลับส่งข้อมูลไม่เกี่ยวข้องลงไปไลน์กลุ่ม 4) ผู้รับสาร (Receiver) พบปัญหาของผู้รับสารคือ (4.1) ขาดความรู้ในสารที่จะรับ (4.2) ขาดความพร้อมที่จะรับสาร (4.3) ผู้รับสารมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้ส่งสาร (4.4) ผู้รับสารมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสาร (4.5) ผู้รับสารมีความคาดหวังในการสื่อสารสูงเกินไป

1.3 ปัจจัยเงื่อนไขที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 1) ทัศนคติ เป็นปัจจัยสำคัญต่อปัญหาการสื่อสารภายในชุมชน 2) ทักษะในการสื่อสาร ผู้บริหารท้องถิ่นที่มีทักษะในการสื่อสารที่ดีนั้นคนในทีมจะรับรู้ถึงความคาดหวังและความต้องการทำงานด้วย 3) ความรู้ ผู้ส่งสารที่มีความรู้ดีย่อมสื่อสารได้ดีมีประสิทธิภาพ 4) สถานภาพทางสังคม ตำแหน่ง บทบาทหน้าที่ทางสังคมก็เป็นหนึ่งปัจจัยที่จะทำให้การสื่อสารของผู้บริหารท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกได้ 5) ปัจจัยของสาร สารคือเรื่องราวที่มีความหมายและแสดงออกมาโดยอาศัยภาษา

หรือสัญลักษณ์ใด ๆ ก็ตามที่สามารถทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกันได้ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร จะเป็นตัวเร้าให้ผู้รับสารเกิดความรู้ความหมายและมีปฏิกิริยาตอบสนอง เป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ข่าวสาร และวัตถุประสงค์ของตน 6) ปัจจัยของสื่อ สื่อคือช่องทางหรือพาหนะที่นำหรือพาสารไปยังผู้รับสาร ประสิทธิภาพของสื่อย่อมมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการสื่อสาร

2. รูปแบบการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

2.1 ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น มี 4 องค์ประกอบคือ

องค์ประกอบที่ 1 ผู้ส่งสาร (Sender) มี 3 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) คุณสมบัติพื้นฐานของผู้ส่งสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่น 2) คุณสมบัติเฉพาะของผู้ส่งสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่น 3) คุณสมบัติจำเป็นของผู้ส่งสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

องค์ประกอบที่ 2 สารหรือข่าวสาร (Message) มี 6 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) ความถูกต้อง 2) ความสมบูรณ์ 3) มีจุดหมาย 4) มีความน่าเชื่อถือ 5) กระชับเรียบง่าย 6) สืบค้นสะดวก

องค์ประกอบที่ 3 ช่องทางสื่อสาร (Channel) มี 5 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) สื่อมวลชน 2) สื่อบุคคล 3) สื่อพื้นบ้าน 4) สื่อดิจิทัล 5) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

องค์ประกอบที่ 4 ผู้รับสาร (Receiver) มี 3 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) กระบวนการเลือกรับสาร 2) เทคนิคการรับสาร 3) แนวทางการรับสาร

2.2 ผลการยกร่างรูปแบบ พบว่า รูปแบบที่ได้จากการวิจัยคือ Smart Communicator ผลการประเมินรูปแบบ Smart Communicator ซึ่งมีประเด็นพิจารณาประกอบด้วย ชื่อรูปแบบ หลักการ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ องค์ประกอบของรูปแบบ พบว่ารูปแบบ Smart Communicator มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

2.3 ผลการประเมินการนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนา พบว่า คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นก่อนได้รับการพัฒนาตามรูปแบบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.17$) หลังได้รับการพัฒนาตามรูปแบบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\mu = 4.41$) นั่นคือคณะผู้บริหารองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลังได้รับการพัฒนามีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการพัฒนาอย่างชัดเจน ส่วนผลการประเมินการใช้ไลน์ OA พบว่า คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มเป้าหมายก่อนการพัฒนามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$) แต่หลังได้รับการพัฒนามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.68$) นั่นคือคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยหลังได้รับการพัฒนาสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการพัฒนาอย่างชัดเจน

5. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. องค์ประกอบของการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น มี 4 อย่างคือ 1) ผู้ส่งสาร (Sender) 2) สาร (Message) 3) สื่อหรือช่องทางการสื่อสาร (Channel) 4) ผู้รับสาร (Receiver) สอดคล้องกับ กรวรรณ เวชชานุเคราะห์ และ นิธิดา แสงสิงแก้ว (2556) ที่ได้ศึกษา พบว่า องค์ประกอบการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของพื้นที่ชุมชนคลองโคกนาค จังหวัดสมุทรสงคราม คือ SMCR ซึ่ง (S) ก็คือผู้นำทางความคิดทำการแพร่กระจายนวัตกรรมซึ่งก็คือ (M) ผ่านสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในที่นี้ก็คือ (C) ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อการประชุม เสียงตามสาย และสื่อกิจกรรมไปยังผู้รับสาร (R) ในที่นี้คือชาวบ้านในชุมชนคลองโคกนาค

2. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้รูปแบบการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ผลการศึกษาองค์ประกอบของการสื่อสารเพื่อพัฒนาท้องถิ่นครั้งนี้ มีความสอดคล้องและยืนยันโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิด หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย ลุ่มลึก โดยยึดแนวคิดหลักของบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นต้นแบบผู้เป็นแนวคิดหลักจริง ๆ จวบจนกระทั่งในปัจจุบัน ทำให้องค์ประกอบครบและครอบคลุมกรอบความคิดการสื่อสารเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ เดวิด เค เบอร์โล (David K. Berlo) ไบรอัน แมคแนร์ (Brian McNair) เสถียร เขยประทับ กาญจนา แก้วเทพ เกศินี จุฑาวิจิตร เป็นต้น

3. ผลการประเมินรูปแบบ Smart Communicator ซึ่งมีประเด็นพิจารณาประกอบด้วย ชื่อรูปแบบ หลักการ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ องค์ ประกอบของรูปแบบ ตัวชี้วัดความสำเร็จ จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า รูปแบบ Smart Communicator มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ ในระดับมากที่สุด ซึ่งประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้วิจัยได้ทำการยกร่างรูปแบบดังกล่าวจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลสู่การยกร่างรูปแบบร่วมกับข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านนี้ และนำเข้าประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ข้อเสนอแนะและตรวจสอบการยกร่างรูปแบบดังกล่าว จึงทำให้รูปแบบสามารถนำสู่การปฏิบัติและประสบผลสำเร็จได้ สอดคล้องกับ อารมณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2551) ที่สรุปว่าร่างกำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จ และเป้าประสงค์ที่ดี ควรทำดังนี้ 1) กำหนดตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์นี้จะเป็นตัวบ่งบอกวิธีการที่สามารถทำให้ประสบความสำเร็จ 2) ตัวชี้วัดควรมีความชัดเจน ประยุกต์สู่การปฏิบัติได้จริง 3) ตัวชี้วัดต้องสามารถประเมินได้ เพื่อที่จะสามารถทราบได้ถึงประสิทธิภาพที่ต้องการนั้น ๆ 4) การกำหนดตัวชี้วัดต้องมีความเป็นรูปธรรม สามารถวัดตามสภาพจริงได้ 5) ตัวชี้วัดของแต่ละกลุ่มหรือแต่ละบุคคลไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน อาจจะเสริมกัน แต่ต้องกำหนดให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งในรูปแบบที่สร้างขึ้น มีตัวชี้วัดที่ชัดเจนของการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่น รูปแบบจึงมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

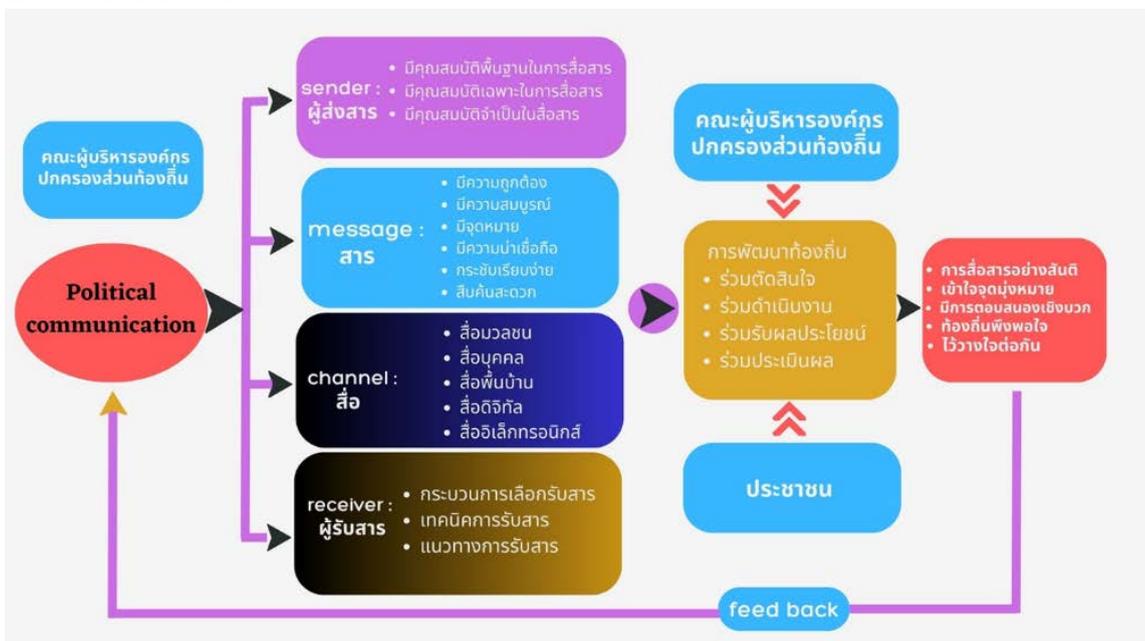
4. ผลการใช้รูปแบบ Smart Communicator พบว่า โดยภาพรวมคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นก่อนได้รับการพัฒนาตามรูปแบบ Smart Communicator อยู่ในระดับมาก หลังได้รับการพัฒนาตามรูปแบบ Smart Communicator โดยภาพอยู่ในระดับมาก ซึ่งคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นหลังได้รับการพัฒนาทำให้มีศักยภาพในการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสูงขึ้น กล่าวได้ว่าเป็นเรื่องที่น่ายินดีอย่างยิ่งเพราะเมื่อคณะผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นแล้วย่อมสามารถสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกับเป้าหมายที่วางไว้ ทำให้การพัฒนาไม่หยุดนิ่ง สอดคล้องกับเจริญเนตร แสงดวงแข (2563) ได้ทำการวิจัย พบว่า ระดับศักยภาพทางการสื่อสารของนักสื่อสารชุมชนท้องถิ่นก่อนเข้ารับการศึกษาอบรมโดยนักวิจัยในโครงการการสร้างนักสื่อสารชุมชนท้องถิ่นในการเผยแพร่แผนชุมชน เพื่ออนุรักษ์ป่าชายเลนตำบลหัวเขา จังหวัดสงขลา ทุกด้าน ทั้งด้านความรู้/ความสามารถในฐานะผู้รับสาร ด้านความรู้/

ความสามารถในฐานะผู้ส่งสาร ด้านความรู้เรื่องประเภทสื่อและความสามารถในการใช้สื่อ ด้านความรู้/ความสามารถด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านความรู้/ความสามารถ ด้านการวางแผน กิจกรรม โครงการ และด้านความรู้/ความสามารถด้านการสร้าง การมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ระดับศักยภาพทางการสื่อสารของนักสื่อสารชุมชนท้องถิ่นหลังกระบวนการฝึกอบรมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

6. องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถสรุปเป็นแผนภาพเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นได้ดังนี้

ภาพที่ 1. Smart Communicator : SMCR

จากแผนภาพดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ทำหน้าที่หลักในการสื่อสารทางการเมืองคือ คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีกระบวนการในการสื่อสาร 4 องค์ประกอบคือ 1) ผู้ส่งสาร 2) สาร 3) สื่อ 4) ผู้รับสาร ในแต่ละองค์ประกอบของการสื่อสารจะมีองค์ประกอบ

หลักที่ ทำให้การสื่อสารเกิดการขับเคลื่อนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ในการพัฒนาท้องถิ่นนั้นจะมี ทั้งคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาร่วมกันโดย ทำหน้าที่ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมประเมิณผล ซึ่งจากการร่วมกัน ดังกล่าวนั้นจะส่งผลลัพธ์คือ คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนเกิดการ สื่อสารอย่างสันติ เข้าใจจุดมุ่งหมาย มีการตอบสนองเชิงบวก ท้องถิ่นพึงพอใจ และเกิดความ ไว้วางใจต่อกัน จากผลลัพธ์นี้อาจส่งผลสะท้อนกลับไปยังคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นอีกครั้ง ซึ่งจะทำให้เกิดการทบทวนการดำเนินงานที่นำไปสู่วงจรการสื่อสารเพื่อการ พัฒนาท้องถิ่นต่อไป

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย

1.1 องค์ประกอบของการสื่อสารด้าน **ผู้ส่งสาร** หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ปกครองท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ผู้บริหารมีบุคลิกของความเสียสละ มีภาพลักษณ์ที่สื่อให้เห็นได้ว่าเป็น ผู้ที่พร้อมจะส่งข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชน พร้อมให้รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ไม่ว่าจะข้อมูล จะเป็นบวกหรือลบก็สามารถอธิบายให้ประชาชนเข้าใจได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของสาร

1.2 องค์ประกอบของการสื่อสารด้าน **สาร** หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครอง ท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ผู้บริหารรู้จักเก็บข้อมูลเนื้อหาสารในหลายรูปแบบ การค้นหาข้อมูลจึงอาจ ต้องอาศัยบริการและโปรแกรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับชนิดของข้อมูลที่ต้องค้นหา

1.3 องค์ประกอบของการสื่อสารด้าน **ช่องทางการสื่อสาร** หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ องค์กรปกครองท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ผู้บริหารรู้ได้ใช้สื่อดิจิทัลที่มีอยู่แล้วและที่ได้สร้างขึ้นใหม่ คือ ไลน์ OA ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสี จังหวัดขอนแก่น ด้วยการใช้เป็นช่องทางในการ ติดต่อสื่อสารให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นให้มากที่สุด

1.4 องค์ประกอบของการสื่อสารด้าน **ผู้รับสาร** หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ปกครองท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ท่านเหล่านั้นได้รู้จักเตรียมพร้อมในการเป็นผู้รับสาร เพื่อนำข้อมูล ที่ได้ไปบูรณาการในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 คณะผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น ควรเลือกใช้สื่อดิจิทัลที่ได้สร้างขึ้นใหม่ คือ ไลน์ OA ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสี จังหวัดขอนแก่น ด้วยการใช้เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้มากที่สุด

2.2 ควรนำรูปแบบ Smart Communicator ไปใช้ในการพัฒนาคณะผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อบูรณาการการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้ดีขึ้น ซึ่งจะเป็นการปิดช่องว่างของการสื่อสาร ทำให้เกิดความเข้าใจในการพัฒนาตรงกัน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรนำเอาองค์ประกอบของการสื่อสารไปเป็นกรอบความคิดในการศึกษาการสื่อสารทางการเมืองในประเด็นอื่น ๆ เช่น การสื่อสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น

3.2 ควรนำเอาองค์ประกอบของการสื่อสารไปเป็นกรอบความคิดในการศึกษาการสื่อสารทางการเมืองในประเด็นอื่น ๆ เช่น การสื่อสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนใน 3 วัย คือ วัยเด็กและเยาวชน และผู้สูงอายุ หากมีการศึกษาครบทั้ง 3 วัย อาจทำให้ระบบการเมืองของไทยจะได้รับการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้นต่อเนื่องกันไป

เอกสารอ้างอิง

กรวรรณ เวชชานูเคราะห์, และ นิธิดา แสงสิงแก้ว. (2556). การสื่อสารเพื่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่ชุมชนคลองโคก จังหวัดสมุทรสงคราม. สืบค้นจาก <http://203.131.210.100/ejournal/wp-content/uploads/2015/07/JCIS57002.pdf>

กุลิสรา กฤตวรกาญจน์. (2522). การสื่อสารเพื่อการพัฒนากับการพัฒนาชนบทไทย. *วารสารการสื่อสารมวลชน*, (1)2, 20.

เกศสุดา สิทธิสันติกุล, ปณณพร ไพบูลวัฒน์กิจ, และ กิ่งกาญจน์ เจริญกุล. (2562). การสื่อสารเพื่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเมืองเชียงใหม่อย่างมีส่วนร่วม: โครงการ Spark U เชียงใหม่ ปฏิบัติการเปลี่ยนเมือง. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย*, 11(2), 292.

- โกวิทย์ พวงงาม. (2551). *การปกครองท้องถิ่นไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส.
- เจริญเนตร แสงดวงแข. (2563). ผลลัพธ์การสร้างนักสื่อสารชุมชนท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน ตำบลหัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา. *วารสารศาสตร์*, (13)3, 40-41.
- ชนินทร ม้าทอง. (2560). แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง. *วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, (2)1, 163-175.
- ชูศักดิ์ ชูช่วย. (2533). *บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พระมหาปรัชญ์ นภุภริสิริ. (2565). *การมีส่วนร่วมในการสื่อสารทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- พิชิต ทนงค์. (2550). *การสื่อสารทางการเมืองกับการสร้างอัตลักษณ์ประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดอุบลราชธานี*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- วราพร ชมศรี, และ กันยารัตน์ แก้วเชียร. (2018). การรับสารสนเทศทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น. ใน *Proceedings of 14th International Conference on Humanities and Social Sciences 2018 (IC-HUSO 2018)* (น. 863-873).
ขอนแก่น:มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2564). *องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี พ.ศ. 2564*. สืบค้นจาก <https://drive.google.com/file/d/1M5m1mBae8NVUP286Fuzg8U3kNrJ-EhyT/view?usp=sharing>
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2565). *องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี พ.ศ. 2565*. สืบค้นจาก <https://drive.google.com/file/d/1GPwu9T2doqfTh9GFZa86c-LMp5iJ5rlb/view?usp=sharing>
- สุมาลี สุวรรณกร. (2559). แนวทางการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาเมืองขอนแก่น, *วารสารการบริหารท้องถิ่น*, (9)2, 108-117.

เสถียร เขยประทับ. (2538). *การสื่อสารกับการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสถียร เขยประทับ. (2551). *การสื่อสารการเมืองและประชาธิปไตยในสังคมพัฒนาแล้ว*.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์. (2551). *กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.